

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2015-04-01
Besvaras senast
2015-04-21

Till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

2014/15:473 Förändringar av föräldraförsäkringen

Kristdemokraternas familjepolitik utgår från familjens och barnens behov. Barn har olika behov och föräldrar har olika önskemål och gör olika prioriteringar. Det är föräldrarna som har rätt att avgöra vad som är bäst i deras fall, inte staten eller kommunen.

Att utveckla en trygg anknytning mellan förälder och barn tar tid, och måste få ta tid. Under den period i livet då man har små barn måste därför omsorgen om dem få vara den primära uppgiften. Kristdemokratisk familjepolitik syftar till att möjliggöra mer tid för barnen och att öka familjernas handlingsutrymme. Därför är det viktigt med en generös och flexibel föräldraförsäkring. Kristdemokraterna är stolta över den svenska föräldraförsäkringen och vill att makten över hur den ska kunna användas i större utsträckning flyttas till föräldrarna.

Kulturen på arbetsmarknaden och arbetsgivarens syn på föräldraskap, barn och familj är avgörande för föräldrarnas möjligheter att möta sina barns behov. Det är därför viktigt att värna en kultur på arbetsmarknaden där det är accepterat att småbarnsföräldrar är hemma på heltid, eller går ner i arbetstid, för att ta hand om sitt barn. Sverige står sig relativt väl i det avseendet och det är av stor vikt att fortsatt slå vakt om ett familjevänligt arbetsliv. Samtidigt återstår en del innan mammor och pappor ses som likvärdiga föräldrar och ges samma möjligheter att ta en aktiv roll i föräldraskapet.

Socialförsäkringsministern har tidigare aviserat att regeringen tänker införa ytterligare en kvoterad månad i föräldraförsäkringen. På så sätt kringskärs föräldrarnas möjlighet att styra över föräldraförsäkringen. Trots att riksdagen har gett regeringen till känna att vårdnadsbidraget ska vara kvar, aviserar regeringen att den ska avskaffas. På så sätt ska de fåtal föräldrar som hittills har nyttjat vårdnadsbidraget inte längre kunna välja att vara hemma med sina små barn. Och de som vill välja att vara hemma lite längre i framtiden ska inte heller kunna det. Men dessa förslag som leder till minskat utrymme för familjerna och mindre tid med barnen räcker inte för regeringen.

Socialdemokraterna påpekar ofta att de är stolta över den svenska föräldraförsäkringen men i Ekots lördagsintervju (28 mars) med socialförsäkringsminister Annika Strandhäll framkommer en annan bild. På frågan om den svenska föräldraledigheten är för lång svarar

socialförsäkringsministern ”Det kan man absolut resonera kring. Jag vet att det var kontroversiellt det jag sa nu men det faktum är ju, att så länge den är så ojämförbar som den är i dag, vår föräldraförsäkring, alltså att mammor tar ut 75 procent av dagarna, och dessutom att det då att det finns en möjlighet när det gäller de här dagarna att faktiskt lägga ut dem under väldigt lång tid så innebär det att kvinnor blir borta väldigt länge från arbetsmarknaden.”

Det finns en del som talar för att regeringen tänker föreslå någon typ av begränsning av föräldraledigheten, antingen genom att förkorta föräldraförsäkringen eller genom att begränsa möjligheten för föräldrar att ta ut obetald föräldraledighet. Förutom intervjun i Ekot har socialförsäkringsministern i en annan intervju (Svenska Dagbladet 20 oktober 2014) uppgett att regeringen vill ta fram andra ekonomiska styrmedel som leder till jämnare uttag av föräldraledighet. Dessutom har socialförsäkringsministern tidigare varit med i JA-delegationen (Delegationen för jämställdhet i arbetslivet) vars ordförande i september 2014 uttalade sig om att göra det svårare för föräldrar att ta ut obetald föräldraledighet.

Föräldraförsäkringen är redan i dag individualiserad, föräldrarna har rätt till hälften av dagarna vardera. Ingen kan tvinga dem att överlåta dagar mellan varandra, det är upp till föräldrarna att själva bestämma. En undersökning från Novus från 2014 visar att åtta av tio anser att föräldrarna själva ska bestämma hur föräldraförsäkringen ska fördelas. Många föräldrar vill dessutom vara hemma lite längre med sina små barn och därför har det under senaste tio åren blivit vanligare att både kvinnor och män förlänger föräldraledigheten med obetalda dagar. I regeringens budgetproposition nämns en undersökning som Försäkringskassan har gjort 2012. Undersökningen visar att en stor majoritet av föräldrarna 89 procent av kvinnorna och 85 procent av männen är nöjda med den fördelning som de har gjort av föräldraledigheten. Det är till och med en ökning jämfört med en liknande studie från 2003.

De uttalanden från den nuvarande socialförsäkringsministern och tidigare socialdemokratiska socialförsäkringsministern Anna Hedborg, blottar en ny inriktning hos Socialdemokraterna som doldes för medborgarna ända fram till valet. Sannolikt av just det skälet som ministern anger i den senaste intervjun, det är kontroversiellt att vilja inskränka föräldrars möjlighet att tillbringa tid med sina barn under de första så viktiga åren.

Det är högst anmärkningsvärt och ytterligare ett svek mot väljarna att utan

mandat beskära valfriheten och driva politiken i en riktning som går tvärt emot föräldrars önskan.

Jag vill därför ställa följande frågor till statsrådet:

Avser statsrådet att flytta makten över hur föräldraförsäkringen fördelas från föräldrarna till lagstiftaren?

Avser statsrådet att begränsa möjligheten till föräldraledighet?

Vilka åtgärder avses med andra ekonomiska styrmedel som ska leda till att föräldraledigheten delas mer lika?

.....

Emma Henriksson (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin